

บทที่ 7

หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หนังสือวิชาเรียนภาษาไทยที่ใช้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปัจจุบันกรมวิชาการจะรวบรวมรายชื่อหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วออกเป็นคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดหนังสือสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในแต่ละปี พร้อมทั้งมีบัญชีรายชื่อหนังสือเรียนและสื่อการเรียนอื่น ๆ ตามหลักสูตรฉบับปัจจุบันแนบท้ายคำสั่ง เพื่อให้ครูและนักเรียนเลือกใช้หนังสือและสื่อต่าง ๆ จากรายชื่อที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ ในที่นี้จะแบ่งหนังสือตามประเภทของวิชาออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. หนังสือที่ใช้ในวิชาบังคับแก่น

วิชาบังคับแก่นมีจำนวน 6 รายวิชา ๆ ละ 2 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

1.1 ท 101 ท 102 ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้หนังสือต่อไปนี้

1.1.1 หนังสือเรียนภาษาไทย ท 101 ท 102 ชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 1

กระทรวงศึกษาธิการ

1.1.2 คู่มือครูภาษาไทย ท 101 ท 102 ชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 1 กระทรวง

ศึกษาธิการ

1.1.3 หนังสือเรียนภาษาไทย ท 101 ท 102 หลักภาษา กระทรวงศึกษา-

ธิการ

1.1.4 คู่มือครูภาษาไทย ท 101 ท 102 หลักภาษา กระทรวงศึกษาธิการ

1.1.5 หนังสืออ่านนอกเวลา จากรายการต่อไปนี้อย่างน้อย 4 รายการ

ได้แก่

1) หนังสืออ่านกวีนิพนธ์ เรื่อง ราชาริราช กระทรวงศึกษาธิการ ตอนคือ
พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง

2) หนังสืออ่านกวีนิพนธ์บทละครคำกลอน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า-
เจ้าอยู่หัว เรื่อง พระร่วง

3) หนังสืออ่านกวีนิพนธ์ เรื่อง ถิลิด พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า -
เจ้าอยู่หัว นิทราชากริต

4) หนังสืออ่านกวีนิพนธ์ เรื่อง เวณิสวานิช พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า-
เจ้าอยู่หัว

5) ก. ระเด่นต้นไค พระมหามนตรี (ตรีพธ)
ข. บทละครศึกคำบรรพ์ เรื่อง สิทธิธนู พระชาตรีภูริปริชา (กมล ศาตักขณ์)

6) ก. สุภาษิตพระร่วง ฉบับหอพระสมุด
ข. สุภาษิตศิคราชา ฉบับหอพระสมุด

7) ธรรมจริยา เล่ม 4 เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

8) เทศนาเสือป่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

9) หัวใจนักรบ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

10) เสด็จประพาสคืนในรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า-
เจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

- 11) จดหมายจากวางหรีา (ฉบับสมบูรณ) น.ม.ศ.
- 12) นิทานโบราณคดี (บางเรื่อง) สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
- 13) พ่อสอนลูก ทวี บุญยกตุ
- 14) สามชาย ดอกไม้สด
- 15) ป่าดงพงพี ตอนโมกวลี กระทรวงศึกษาธิการ
- 16) ถ้าปลาวาฬ กระทรวงศึกษาธิการ
- 17) หนุ่มชาวนา กระทรวงศึกษาธิการ
- 18) นิกกับพิม ว.ฉ. ประมวลมารค
- 19) แวววัน ไบตัน
- 20) ฉากหนึ่งในชีวิต บุญเหลือ
- 21) มหาบัณฑิตแห่งมิตถานคร น.อ.แฉ่ม ประพัฒน์ทอง
- 22) เอมีล ยอดนักสืบ แอริค เกตเนอร์
บันลือ ถิ่นหังงา แปล

1.2 ท 203 ท 204 ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้หนังสือต่อไปนี้

1.2.1 หนังสือเรียนภาษาไทย ท 203 ท 204 ชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 2

กระทรวงศึกษาธิการ

1.2.2 คู่มือครูภาษาไทย ท 203 ท 204 ชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 2

กระทรวงศึกษาธิการ

1.2.3 หนังสือเรียนภาษาไทย ท 203 ท 204 หลักภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ

1.2.4 คู่มือครูภาษาไทย หลักภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กระทรวงศึกษาธิการ

1.2.5 หนังสืออ่านนอกเวลา จากรายการในข้อ 1.1.5 อย่างน้อย 4 รายการ ซึ่งต้องไม่ซ้ำกับที่เคยเลือกอ่านมาแล้วใน 1.1.5

1.3 ท 305 ท 306 ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้หนังสือต่อไปนี้

1.3.1 หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 3

กระทรวงศึกษาธิการ

1.3.2 คู่มือครูภาษาไทย ท 305 และ ท 306 ชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 3

กระทรวงศึกษาธิการ

1.3.3 หนังสือเรียนภาษาไทย ท 305 ท 306 หลักภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ

1.3.4 คู่มือครูภาษาไทย หลักภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กระทรวงศึกษาธิการ

1.3.5 หนังสืออ่านนอกเวลา จากรายการในข้อ 1.1.5 อย่างน้อย 4 รายการ ซึ่งต้องไม่ซ้ำกับที่เคยเลือกอ่านมาแล้วใน 1.1.5 และ 1.2.5

จะเห็นได้ว่า การเรียนวิชาภาษาไทยที่เป็นวิชาบังคับแก่นในแต่ละชั้นเรียน ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจะต้องใช้หนังสือเรียน คือ หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์และหนังสือเรียนหลักภาษา

ซึ่งทั้ง 2 เล่ม เป็นหนังสือบังคับใช้ที่โรงเรียนสามารถสั่งให้นักเรียนทุกคนซื้อมาใช้ ประจำตัวสำหรับเรียนได้ ส่วนหนังสืออ่านนอกเวลา ซึ่งนักเรียนจะต้องเรียนภาคเรียน ละ 2 รายการ หรือ 2 เล่ม รวมปีละ 4 เล่มนั้น เป็นหนังสือไม่บังคับใช้ นักเรียนจะซื้อ หรือไม่ซื้อใช้เองก็ได้ โรงเรียนจะบังคับให้นักเรียนทุกคนซื้อไม่ได้ ดังนั้น โรงเรียน ควรจัดหาหนังสืออ่านนอกเวลาเก็บไว้ ณ ที่หนึ่งที่ใดหรือหลายแห่ง ได้แก่ ห้องสมุด มุมหนังสือคามห้องเรียน ห้องภาษาไทยของหมวดวิชา หรือ ห้องบริการโตดทัศนวิศดู อยู่ปรกรณ์การเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนจะสะดวกจัดบุคลากรเพื่อให้บริการแก่ครูผู้สอน และนักเรียนได้อย่างทั่วถึงกัน สำหรับหนังสือคู่มือครูภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ และ คู่มือครูภาษาไทย หลักภาษาไทยนั้น โรงเรียนจะจัดให้ครูทุกคนในหมวดวิชาภาษาไทย ไว้ใช้ประจำตัวอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องจัดไว้บริการแก่ครูในที่อื่นใดอีก

2. หนังสือที่ใช้ในวิชาเลือกเสรี

วิชาเลือกเสรีในภาษาไทย มีจำนวน 7 รายวิชา ๆ ละ 1 หน่วยการเรียนรู้ ใช้ หนังสือเรียน ดังนี้

2.1 ท.011 เสริมทักษะภาษา เลือกใช้หนังสือต่อไปนี้ 1 รายการ

1) หนังสือเรียนภาษาไทย ท.011 เสริมทักษะภาษา นายบรรเทา กิตติศักดิ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช (ฉบับได้รับ อนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ) จำกัด

2) หนังสือเรียนภาษาไทย ท.011 เสริมทักษะภาษา นายประเทือง ทินรัตน์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น องค์การค้ำของคุรุสภา (ฉบับได้รับอนุญาตจาก กระทรวงศึกษาธิการ)

2.2 ท.021 การอ่านและการพิจารณาหนังสือ เลือกใช้หนังสือต่อไปนี้ 1

รายการ

1) หนังสือเรียนภาษาไทย ท.021 การอ่านและการพิจารณาหนังสือระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น กระทรวงศึกษาธิการ

2) หนังสือเรียนภาษาไทย ท 021 การอ่านและการพิจารณาหนังสือระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ) นายบรรเทา
กิตติศักดิ์ บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

และเลือกหนังสืออ่านนอกเวลาสำหรับการอ่านและพิจารณาหนังสือ
จากรายการต่อไปนี้ กลุ่มละ 1 รายการ รวมเป็น 3 รายการ

1) กลุ่มสารคดี

- เด็กบ้านสวน ท.เนตรรังมี
- บทเรียนชีวิต นายคำรา ฆ เมืองใต้
- ปรัชญาพาดฝัน พกวาศี อุดคโมทย์

2) กลุ่มบันเทิงคดี

- สร้อยทอง นิมิตร ภูมิถาวร
- กศัญญาพิศวาส หยก บุรพา
- กรรมเก่า คอกไม้สด

3) กลุ่มคำประพันธ์

- สกุนตลา พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- นิทานทศชาติคำกาพย์ กระทรวงศึกษาธิการ

2.3 ท 022 การอ่านงานประพันธ์เฉพาะเรื่อง ใช้หนังสือต่อไปนี้

1) หนังสือเรียนภาษาไทย ท 022 การอ่านงานประพันธ์เฉพาะเรื่อง
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กระทรวงศึกษาธิการ

2.4 ท 031 นิทานพื้นบ้าน เลือกใช้หนังสือต่อไปนี้ 1 รายการ

1) หนังสือเรียนภาษาไทย ท 031 นิทานพื้นบ้าน ระดับมัธยมศึกษา -
ตอนต้น (ฉบับได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ) นางสุกัญญา ภัทราชัย บริษัท
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

2) หนังสือเรียนภาษาไทย ท 031 นิทานพื้นบ้าน ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น (ฉบับได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ) นายรัช ภูมไธทก บริษัท-
อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด

2.5 ท 041 ภาษาไทยเพื่อกิจธุระ เลือกใช้หนังสือต่อไปนี้ 1 รายการ

- 1) หนังสือเรียนภาษาไทย ท 041 ภาษาไทยเพื่อกิจธุระ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กระทรวงศึกษาธิการ
- 2) หนังสือเรียนภาษาไทย ท 041 ภาษาไทยเพื่อกิจธุระ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ) นายสมภพ เทศวิรัช บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

2.6 ท 042 การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ใช้หนังสือต่อไปนี้

- 1) หนังสือเรียนภาษาไทย ท 042 การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กระทรวงศึกษาธิการ

2.7 ท 051 หลักภาษาเพื่อการสื่อสาร ใช้หนังสือต่อไปนี้

- 1) หนังสือเรียนภาษาไทย ท 051 หลักภาษาเพื่อการสื่อสาร ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือในกลุ่มวิชาเลือกเสรี มีหนังสือซึ่งเป็นหนังสือบังคับใช้ทั้ง 7 ภาชวิชา ส่วนรายวิชาที่กำหนดให้มีหนังสืออ่านนอกเวลาซึ่งเป็นหนังสือไม่บังคับใช้ มีเพียงรายวิชาเดียวคือ ท 021 การอ่านและการพิจารณาหนังสือระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้ใช้หนังสืออ่านนอกเวลาอีก 3 รายการ ซึ่งจะต้องพิจารณาเลือกให้นักเรียนเรียน พร้อมทั้งแจ้งให้กระทรวงศึกษาธิการทราบตามลำดับสาขางานและจัดหาหนังสือมาไว้บริการให้ครูผู้สอนและนักเรียนอย่างเพียงพอ

สำหรับวิชาที่มีหนังสือเรียนหลายเล่ม โรงเรียนจะต้องเลือกหนังสือจากบัญชีรายชื่อที่กระทรวงกำหนดไว้ และดำเนินการตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดหนังสือสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประกาศใช้ในแต่ละปี และให้นักเรียนซื้อไว้ใช้ประจำตัวในการเรียนวิชานั้น ๆ

ตัวอย่าง เช่น

ท 011 เสริมทักษะภาษา มีหนังสือเรียน 2 เล่ม คือ

1) หนังสือเรียนภาษาไทย ท 011 เสริมทักษะภาษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ) นายบรรเทา กิตติศักดิ์ บริษัทโรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

2) หนังสือเรียนภาษาไทย ท 011 เสริมทักษะภาษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ) นายประเทือง ทินรัตน์ องค์การค้าของ กุรุตภา

โรงเรียนจะต้องตั้งคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเลือกหนังสือเพื่อใช้ในโรงเรียนทุกรายการแล้วส่งบัญชีรายชื่อหนังสือเรียนที่โรงเรียนเลือกใช้ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสังกัดอยู่ ซึ่งจะเป็นผู้รวบรวมบัญชีรายชื่อหนังสือของโรงเรียนในกลุ่มส่งให้กรมวิชาการที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลเกี่ยวกับเรื่องหนังสือเรียนและสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศต่อไป.